

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PD897

[Total No. of Pages : 4

[6439]-9

S.Y.B.Com.

**236 D : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT-I
(2019 Pattern) (Semester - III)**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the Blanks (Any Five)

[5]

- i) _____ is the apex body which co-ordinates the functioning of different financial institutions.
 - a) NABARD
 - b) SEBI
 - c) RBI
- ii) Rural Development is a _____ in nature.
 - a) Multi challenge
 - b) Multidisciplinary
 - c) None of the above
- iii) Panchayats are constituted for _____.
 - a) 3 Years
 - b) 5 Years
 - c) 10 Years
- iv) Naam Foundation was formed by _____.
 - a) Nana Patekar
 - b) Amir khan
 - c) Akshay Kumar

P.T.O.

- v) _____ Industries in rural areas can remove regional imbalance.
- Heavy
 - Medium scale
 - Agro-based
- vi) _____ Village is known for its irrigation system and water conservation program.
- Hiware Bazar
 - Zarap
 - Mumbai

- B) Match the following [5]
Group 'A'	Group 'B'
i) Committee recommended for Panchayati Raj system	a) 2016
ii) Establishment of Paani Foundation	b) Zarap-Sindhudurg
iii) Bhagirath Gram Vikas Pratishthan	c) Balwantrai Mehata
iv) Hiware Bazar	d) Rural Employment Scheme
v) MGNREGA	e) Mr. Popatrao Pawar

Q2) Write short Note (Any two) [10]

- Objectives of Rural Development.
- Structure of Panchayat Raj in India.
- The work of Dr. Dhananjayrao Gadgil in Rural Development.
- Impact of Globalisation on Rural Development.

Q3) a) Explain in detail the significance of Rural Development. [8]

- b) Explain Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee scheme. [7]

Q4) a) Discuss the role of Co-operative movement in Rural Development. [8]

- b) Explain in detail the important provisions of the Panchayat Raj Act. [7]

Total No. of Questions : 4]

PD897

[6439]-9

S.Y.B.Com.

236 D : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT-I
(2019 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]

- i) ही सर्वोच्च संस्था आहे जी विविध वित्तीय संस्थांच्या कामकाजात समन्वय साधते.
अ) नाबार्ड
ब) सेबी
क) आर.बी.आय.
- ii) ग्रामीण विकास म्हणजे
अ) बहु आव्हाने
ब) बहुविद्याशाखीय
क) वरीलपैकी काहीही नाही
- iii) पंचायतीची स्थापना साठी केली जाते.
अ) 3 वर्षे
ब) 5 वर्षे
क) 10 वर्षे
- iv) 'नाम फाउंडेशन' ची स्थापना नी केली.
अ) नाना पाटेकर
ब) अमीर खान
क) अक्षय कुमार

- v) उद्योग ग्रामीण भागातील प्रादेशिक असंतुलन दूर करू शकतात.
 अ) जड
 ब) मध्यम प्रमाण
 क) कृषी-आधारित
- vi) हे गाव सिंचन व्यवस्था आणि जलसंधारण कार्यक्रमासाठी ओळखले जाते.
 अ) हिवरे बाजार
 ब) झाराप
 क) मुंबई

ब) योग्य जोड्या लावा. [5]

गट-अ	गट-ब
i) भारतात पंचायत राज प्रणालीची शिफारस करणारी समिती	अ) 2016
ii) 'पानी फाउंडेशनची' स्थापना	ब) झाराप-सिंधुदुर्ग
iii) भगिरथ ग्रामविकास प्रतिष्ठान	क) बलवंतराय मेहता
iv) हिवरे बाजार	ड) ग्रामीण रोजगार योजना
v) मनरेगा (MANREGA)	इ) श्री. पोपटराव पवार

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [10]

- अ) ग्रामीण विकासाचे उद्देश
 ब) भारतातील पंचायत राजची रचना
 क) धनंजय गाडगीळ यांची ग्रामीण विकासातील कार्ये
 ड) ग्रामीण विकासावर जागतिकीकरणाचा प्रभाव

प्र.3) अ) ग्रामीण विकासाचे महत्त्व स्पष्ट करा. [8]

ब) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना स्पष्ट करा. [7]

प्र.4) अ) ग्रामीण विकासातील सहकारी चळवळीच्या भूमिकेवर चर्चा करा. [8]

ब) पंचायतराज कायद्यातील महत्त्वाच्या तरतूदी सविस्तर स्पष्ट करा. [7]

